

Anker Jørgensen:

Skal NATO út mugu vit samráðast um heimastýrslógina

Tá Anker Jørgensen svaraði spurningi um NATO-málið segði hann, at skuldi NATO av landinum kundi tað fáa avleiðingar fyri ríkisfelagsskapin

— Er tað rætt, at Nato-støðin skal leggjast niður um tvey ár?

Anker Jørgensen: — Nei!

Við hesum — kanska argandi — spurninginum og stutta svarinum varð tíðindafundurin við forsætisráðharran beindur inn á Nato-málið og ríkisfelagsskapin.

Úttalili hjá Anker Jørgensen bendu á, at broyting av núverandi støðu við Nato kundi ikki henda, uttan heimastýrslógina

varð tikin til viðgerðar. Tí, sum Anker Jørgensen segði, so var tað eingin ivingur um, at spurningurin hevði við ríkisfelagsskapin sum soleiðis at gera.

Frá tíðindafólki varð víst á, at við undirskrift á Helsinki-ráðstevnuni í 1975 hevði Danmark bundið seg til at virða fólkaavgerðir, og í viðurskiftinum í millum Danmark og Føroyar er semja um, at Føroyar er eitt sjálvstøðugt fólk.

— Hvussu ber tað so til, at danska stjórnin ikki hevur lurtað eftir eini endurtiknari samtykt á Føroya lögtingi um at Føroyar skulu haldast uttan fyri allar hernaðar-samgongur?

Anker Jørgensen: — Spurningurin er í grundini ongatið veruliga tikin upp í samráðingum millum Danmark og Føroyar. Eg haldi ikki, at málið nakrantíð er tikið upp sum nakað serligt samráðingarevni. Viðvíkjandi samtyktinum í Helsinki

so halda vit tær út í æsir.

— Tað er tríggar ferðir viðtikið, at Føroyar skulu haldast uttan fyri hernaðarligar samgongur. Vil tað siga, at landsstýrið ongatið hevur lagt málið upp til samráðingar við dansku stjórnina.

Anker Jørgensen: — Eg haldi ikki, at spurningurin hevur verið eitt samráðingarevni, men tað kann vera, at samtyktin er nevnd fyri mær. Men málið er einfalt — tí tað er ein spurningur um sjálvan ríkisfelagsskapin. Hann

verður man eisini noyddur at taka støðu til.

— Vil tað so siga tað sama sum, at um Føroyar vilja standa uttan fyri Nato, at danska stjórnin so sigur, at ríkisfelagsskapurin heldur uppat?

— Tað má avgjört verða samráðst um spurningin sum ein partur av heimastýrisskipanini á hennara avmarkingar og viðurskifti við ríkisfelagsskapin. Tað er tað eingin ivi um.

— Spurningurin hevur ikki verið samráðingar-

evni. Verður hann tikin upp, hevur hann nakað við alla støðuna við ríkisfelagsskapinum at gera. Vit eru avgjört opnir fyri samráðingum um spurningin, um hann er grundaður á ein meiriluta av føroyska fólkinum. Tað fer ikki at henda, at danska stjórnin fer at siga, hatta vilja vit slettis ikki góðtaka. Hetta má broytast sum alt annað verður broytt í ríkisfelagsskapinum.

— Skal NATO av landinum fær tað avleiðingar fyri heimastýrslógina, men vit kunnu samráðast um spurningin...

Pauli Ellefsen: — Vit seta eina nevnd, sum skal finna fram til eina felagsstøðu...

Føroysku kommunurnar, sum leingi hava bíðað eftir teimum 25 prosentunum, sum danski staturin vanliga letur til havnaútbygging, mugu bíða til november — í fyrstu atløgu.

Umboð fyri kommunurnar

hava fleiri ferðir úttalað, at tey bíðaðu við spenningsi eftir vitjanini hjá Anker Jørgensen, forsætisráðharran, tí undir vitjanini skuldi spurningurin um stuðul til havnaútbygging takast upp.

Men spurningurin varð ikki viðgjørdur sum soleiðis. Danska stjórnin tekur hann ikki bert sum eitt mál í sjálvum sær, men setir hann í samband við eina møguliga um-

legging av allari tilskotsskipanini til Føroya.

Hetta kom fram á tíðindafundinum leygardagin við Anker Jørgensen, forsætisráðharran, og lögmann, Paula Ellefsen. Upplýst varð, at landsstýrið og stjórnin skulu hava tingingar um tilskotsskipanina á fundi í november í ár.

— Vit vilja hava eina greiðu á, hvat landsstýrið heldur um álit, sum er

Kommunurnar mugu bíða til í november

Danska stjórnin vil fyrst hava at vita, hvørja støðu landsstýrið hevur til eina nýggja tilskotsskipan

gjørt um tilskotsskipanina til Føroyar, og kommunurnar kunnu ikki roknað við stuðlinum, fyrr enn vit hava fingið eina støðutakan frá landsstýrisins síðu, segði Anker Jørgensen.

Landsstýrið hevur ikki arbeitt við álitinum viðvíkjandi tilskotsskipanini til Føroyar, men á tíðindafundinum upplýsti Pauli Ellefsen, at landsstýrissfólkarnir fóru at velja eina nevnd, sum skal finna út av, hvat teir triggir

fólkarnir í felag kunnu fara til stjórnina við.

Upp á fyrspurning, um ynskið um eina umlegging av tilskotsskipanini til sokallaðan blokkstudning var komið úr Føroyum, segði Anker Jørgensen, at tað var ikki ein loysn, at tað frá føroyskari síðu var sett fram ynski um, at føroyingar fingi størri avgerðarrætt yvir, hvat peningurin frá danska statinum verður brúktur til.

Stjórnin krevur ikki, at nøkur endalig avgerð

verður tikin í november, men stjórnin ynskir bara at fáa eina hóming av, hvat landstýrið vil. Tí, sum Anker Jørgensen segði, um tað varð avgjört at broyta tilskotsskipanina í ár, kundi ein nýggj skipan ikki koma í gildi fyrr enn 1. januar 1984.

— Men um Føroyar ikki broyta tilskotsskipanina, ja, so taka vit tað til eftirtektar, segði Anker Jørgensen.